

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obo/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	1009200193
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1009200193.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčikovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu: 2/ Q.S., nar. XX.X.XXXX, Z. XXXX/XX, I., 3/ J.S., nar. XX.X.XXXX, . zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom V., 4/ O. I., nar. XX.X.XXXX, Z. XXXX/XX, I., 5/ V. J., nar. XX., H. 6a/ PaedDr. S. Z., nar. X.X.XXXX, G. XXXX/X, I., 7a/ O. V., nar. XX.X.XXXX, N. XXXX/X, I., 8a/ W. O., nar. XX.X.XXXX, V. XX/XXX, I. K., 9a/ a 10aa/ F. H., nar. XX.X.XXXX, N. XXX/X, I. 11/ W. M., nar. XX.X.XXXX, B. XXX/XX, I. K., 12a/ O. M., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXX/XX, I. K., 13/ L. M., nar. XX.XX.XXXX, V. XX/XX, I. K., 14a/ M. M. B., nar. XX.X.XXXX, F. XXX/XX, I. žalobcovia 2/ až 14a/ právne zastúpení JUDr. Andreou Kelemenovou, advokátkou, Štúrova 1409/17, Nitra, 15/ K. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom J., 16a/ Ing. W. nar. XX.X.XXXX, F. a 16b/ Ing. K. G., rod. Q., nar. X.X.XXXX, W. XX/X, X., 17/ F. H., nar. XX.X.XXXX, N. XXX/X, I., 18/ B. E., nar. XX.X.XXXX, M. XXX/XX, I., 19aa/ E.i, nar. XX.X.XXXX, . V. I. 19ab/ Q., nar. X.XX.XXXX, V. I. 20a/ II. nar. X.XX.XXXX, M. I. 21a/ E. nar. XX.X.XXXX, V. I., žalobcovia 17/ až 21a/ právne zastúpení JUDr. Andreou Kelemenovou, advokátkou, Štúrova 1409/17, Nitra, 22/ Q. nar. XX.X.XXXX, zom. XX.XX.XXX8, naposledy bytom B., 23/ Q.i, nar. XX.X.XXXX, . V. I., 24/ E. nar. XX.XX.XXXX, Z., žalobcovia 23/ a 24/ právne zastúpení JUDr. Andreou Kelemenovou, advokátkou, Štúrova 1409/17, Nitra, 25/ B. nar. XX.XX.XXXX, . K. O. 26/ K., nar. XX.XX.XXXX, . 27/ L. nar. X.X.XXXX, B., 28/ F., nar. XX.XX.XXXX, O. XXX/XX, . 29a/ Ing. W. nar. X.X.XXXX, G. 30/ J., nar. X.X.XXXX, . F. 31/ W., nar. XX.X.XXXX, M. XXX/X, I. 32a/. nar. XX.X.XXXX, V. 32b/ F. nar. XX.X.XXXX, V. XXX/XX, I. 32c/ W., nar. XX.X.XXXX, Z. XXX/XX, Y., 32d/ Ing. V. nar. XX.XX.XXXX, J. N. XXX/X, Y., 32e/ W. nar. X.X.XXXX, Z., 32f/ Z., nar. XX.X.XXXX, J., 32g/ N., nar. XX.X.XXXX, . XXX/XX, .

32h/ W., nar. X.X.XXXX, .. 32i/ Y.
nar. X.X.XXXX, H., 32j/ O.ar. XX.X.XXXX, 32k/ W. nar. X.X.XXXX,
K., 32l/ W.š, nar. X.X.XXXX, B.
I. 32m/ R. nar. XX.X.XXXX, X.
32n/ E. nar. X.XX.XXXX,., 32o/ PaedDr. L. B., PhD., nar. XX.X.XXXX, G. Z. XXXX/X, I. E., 32p/
doc. Y., PhD.,
nar. XX.X.XXXX,., 33a/ V. J., nar. X.X.XXXX, O. XXX/X, I., 34a/ a 35/ R. J., nar. X.X.XXXX, O.
XXX/XX,
I.. 36aa/ W. J., nar.. trvale bytom I. 37/ Pozemkové spoločenstvo URBÁR Nitrianske Hrnčiarovce, so
sídлом Šopronská 477/13, Nitrianske Hrnčiarovce, IČO: 52 380 688, žalobcovia 27/ až 37/ právne
zastúpení
JUDr. Andreou Kelemenovou, advokátkou, Štúrova 1409/17, Nitra, proti žalovanému
JUDr. Ján Polomský, Miletičova 21, Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske
družstvo v Pohraniciach, so sídlom Pohranice, IČO: 00 198 650, právne zastúpenému JUDr. Róbertom
Dupkalom, advokátom, Radlinského 51, Bratislava,
o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu, v konaní o odvolaní
žalobcov 25/ a 26/ a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu
v Bratislave č. k. 10Cbi/1/2009-1593 zo dňa 30. mája 2024, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Cbi/1/2009-1593 zo dňa 30. mája 2024
vo výrokoch II. a III. p o t v r d z u j e .

II. Odvolanie žalovaného proti výroku I. a IV. o d m i e t a .

III. Žalobcovia 2/, 4/, 5/, 6a/, 7a/, 8a/, 9a/, 10aa/, 11/, 12a/, 13/, 14a/, 16a/, 16b/ 17/, 18/, 19aa/, 19ab/,
20a/, 21a/, 23/, 24/, 27/, 28/, 29a/, 30/, 31/, 32a/ - 32p/, 33a/, 34a/, 35/, 36aa/, 37/
m a j ú proti žalovanému n á r o k na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

IV. Žalovaný m á n á r o k voči žalobcom 25/ a 26/ na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

V. Na strane žalobkyne 16/ Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní pokračuje
so žalobkyňami 16a/ Ing. W. H., rod. Q., nar. XX.X.XXXX,
F. a 16b/ Ing. K.
rod. Q., nar. X.X.XXXX., W.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 30.5.2024,
č. k. 10Cbi/1/2009-1593, rozhodol v prvom výroku tak, že konanie o žalobe žalobcov 3/, 15/, 22/, 25/ a
26/ zastavil. Druhým výrokom určil, že žalovaný je povinný vylúčiť zo súpisu konkurznej podstaty
úpadcu Poľnohospodárske družstvo v Pohraniciach, so sídlom 951 02 Pohranice,
IČO: 00 198 650, nehnuteľnosti :
- pozemok, parcela reg. „E“ evidovaná na katastrálnej mape pod parc. č. XXXX/X o výmere 316.861
m2, druh pozemku: lesný pozemok, nachádzajúci sa v katastrálnom území I., okres I., zapísaný

na Liste vlastníctva č. XXXX,

- pozemok, parcela reg. „E“ evidovaná na katastrálnej mape pod parc. č. XXXX/X o výmere 26.256 m², druh pozemku: trvalý trávny porast, nachádzajúci sa v katastrálnom území I., obec I., okres I., zapísaný na Liste vlastníctva č. XXXX, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Tretím výrokom priznal žalobcom 2/, 4/, 5/, 6a/, 7a/, 8a/, 9a/, 10aa/, 11/, 12a/, 13/, 14a/, 16/, 17/, 18/, 19aa/, 19ab/, 20a/, 21a/, 23/, 24/, 27/, 28/, 29a/, 30/, 31/, 32a/ - 32p/, 33a/, 34a/, 35/, 36aa/, 37/ voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

Ďalším výrokom priznal žalovanému voči žalobcom 25/ a 26/ nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Posledným výrokom súd žalovanému voči žalobcom 3/, 15/ a 22/ nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Žalobcovia 1/ - 36/ sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 30.1.2009 domáhali vylúčenia nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. I. ako parcela

č. XXXX/X - les o výmere 316.861 m² a ako parcela č. XXXX/X - pasienok o výmere 26.256 m²,

zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Pohranice,

so sídlom Pohranice, IČO: 00 198 650 a nároku na náhradu trov konania.

Žalobcovia uviedli, že výzvou Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. Z-2-3K/11/1993

zo dňa 22.12.2008, adresovanou „Urbárskej spoločnosti Nitrianske Hrnčiarovce - Ing. V. O.“, bola uvedená spoločnosť vyzvaná na podanie žaloby podľa § 19 ods. 2 zákona č. 328/1992 Zb.

o konkurze a vyrovnaní v platnom znení (ďalej len „ZKV“) a v súlade s touto výzvou žalobcovia podali svoju žalobu. Z obsahu výzvy Krajského súdu v Bratislave vyplývalo, že žalovaný zapísal do konkurznej podstaty úpadcu (okrem iného) aj parcely č. XXXX/X a č. XXXX/X, ktoré sú vedené

ako pozemnoknižná vložka č. 1 pre k. ú. I. v časti A/I. ako spoločný les bývalých urbárikov. Podľa identifikácie parciel sú parcely vedené v registri E/KN ako parcela

č. XXXX/X - les o výmere 316.861 m² a parcela č. XXXX/X - pasienok o výmere 26.256 m².

Vlastníkmi predmetných nehnuteľností sú členovia Urbárskej spoločnosti

Nitrianske Hrnčiarovce v podieloch, ktoré im vyplývajú z jednotlivých dedičských rozhodnutí

a zo zápisov v pozemnoknižných vložkách. Každý zo žalobcov sa cíti byť vlastníkom svojho spoluvlastníckeho podielu k predmetným parcelám a vlastnícke právo k nim vyplýva

aj z dedičských rozhodnutí. Žalobcovia si nie sú vedomí straty vlastníckych práv k parcelám

a až do súčasnosti sú všetci v domnení, že parcely sú predmetom ich podielového spoluvlastníctva.

Zároveň nemajú vedomosť, že by parcely prešli do vlastníctva žalovaného alebo jeho právneho predchodcu. Vychádzajúc zo zápisov v pozemnoknižných vložkách, ako aj z dedičských rozhodnutí, sa žalobcovia považujú za podielových spoluvlastníkov nehnuteľností.

3. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že rozhodnutím

Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 3K/11/1993 zo dňa 28.3.1996 bol na majetok

PD v Pohraniciach v zmysle § 13 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov vyhlásený konkurz. Za správcu konkurznej podstaty úpadcu bol ustanovený JUDr. Július Goga, následne JUDr. Ján Polomský.

4. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 10Cbi/1/2009-1013 zo dňa 13.1.2021 rozhodol výrokom I. o zastavení konania vo vzťahu k žalobcovi 1/ (Pozemkové spoločenstvo vlastníkov lesov a pasienkov Nitrianske Hrnčiarovce), výrokom II. rozhodol o pokračovaní s právnym nástupcom Mariánom Verešom, namiesto pôvodného žalobcu 8/ N. O., výrokom III. o pokračovaní s právnym nástupcom Silviou Sitárovou Pirošovou, namiesto pôvodného žalobcu 14/ R. H. a výrokom IV. pripustil, aby do konania na strane žalobcu pristúpilo

Pozemkové spoločenstvo URBÁR Nitrianske Hrnčiarovce, Šopronská 477/13,

Nitrianske Hrnčiarovce, IČO: 52 380 688 (aktuálne ako žalobca 37/). Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.03.2021 (výrok I.) a dňa 9.2.2021 (výroky II., III. a IV.).

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 10Cbi/1/2009-1128 zo dňa 24.11.2023 rozhodol výrokom I. o pokračovaní s právnym nástupcom Attilom Czakoóm, namiesto pôvodného žalobcu 9/

a žalobcu 10a/ W. H., výrokom II. o pokračovaní s právnym nástupcom Julianou Ferencziovou, namiesto pôvodného žalobcu 33/ Y. J. a výrokom III. o pokračovaní

s právnym nástupcom Máriom Farmadínom, namiesto žalobcu 36a/ W. J..

Krajský súd v Bratislave ďalej uznesením č. k. 10Cbi/1/2009-1398 zo dňa 21.3.2024 rozhodol

o pokračovaní s dedičmi E. Z. a Q. Z., namiesto žalobcu

19a/ O. Z..

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v prípade žalobcov 6/, 7/, 10/, 12/, 19/, 20/, 21/, 29/, 32/, 34/, 36/, títo zomreli za účinnosti predchádzajúcej procesnej úpravy (OSP), kedy pokračoval súd s nástupcami zomrelých žalobcov 6/, 7/, 10/, 12/, 19/, 20/, 21/, 29/, 32/, 34/, 36/ postupom podľa § 107 ods. 3 OSP bez osobitného rozhodnutia. Krajský súd z obsahu spisu v rámci skúmania podmienok konania zistil, že žalobca 3/ J.S. a žalobca 22/ Q. J. zomreli pred podaním žaloby, preto výrokom I. konanie o žalobe žalobcov 3/ a 22/ ex offio aj bez návrhu zastavil.

6. Súdu prvej inštancie bolo dňa 19.12.2023 a 20.12.2023 doručené podanie žalobcu

25/ a žalobcu 26/, ktorým vzali podanú žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že na dotknutých parcelách sa ako spoluvlastníci nenachádzajú a z toho dôvodu je podaná žaloba bezpredmetná. Keďže žalobcovia 25/ a 26/ vzali späť žalobu v celom rozsahu po začatí pojednávania, pričom žalovaný udelil súhlas s jej späťvzatím prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní dňa 18.1.2024 (čl. 1375 spisu), súd prvej inštancie konanie o žalobe žalobcov 25/ a 26/ zastavil (výrok I.).

7. Ďalej súd zistil, že pôvodná žalobkyňa 15/ K. H. počas konania zomrela

(dňa XX.X.XXXX). V priebehu konania táto prestala byť spoluvlastníkom podielu na spoločnej nehnuteľnosti, pričom z dedičského rozhodnutia (čl. 1086 spisu) vyplynulo, že dedičské konanie po nej bolo zastavené. Nakoľko nebolo preukázané, že by nastala právna skutočnosť, s ktorou by sa spájal prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná a uvedený nedostatok nie je možné odstrániť, súd konanie o žalobe žalobkyne 15/ zastavil (výrok I.).

8. Ohľadom žalobcu 37/, súd prvej inštancie výrokom IV. uznesenia č. k. 10Cbi/1/2009-1013 zo dňa 13.1.2021 rozhodol, aby do konania na strane žalobcu pristúpilo Pozemkové spoločenstvo URBÁR Nitrianske Hrnčiarovce ako žalobca 37/. Konštatoval, že Pozemkové spoločenstvo URBÁR Nitrianske Hrnčiarovce je oprávnené konať za členov spoločenstva pred súdom, nakoľko sa v danom prípade jedná o obstarávanie spoločných vecí vyplývajúcich z podielového spoluvlastníctva členov k nehnuteľnostiam, ktoré v danom prípade správca konkurznej podstaty zapísal do majetku úpadcu.

9. Súd prvej inštancie ohľadom nesprávnosti doručovania výzvy na podanie vylučovacej žaloby uviedol, že nesprávne doručenie výzvy na podanie vylučovacej žaloby žalobcom v určenej lehote nemôže byť hodnotené na ťarchu žalobcov. Konštatoval, že samotná výzva konkurzného súdu na podanie žaloby o vylúčenie veci z konkurznej podstaty nezakladá legitimáciu pre začatie takého konania. Pre posúdenie žaloby v danej veci z hľadiska vymedzenia plynutia lehoty

na podanie žaloby nebolo podstatné to, kedy bola výzva podľa § 19 ods. 2 ZKV doručená subjektu označenému ako Urbárska spoločnosť Nitrianske Hrnčiarovce, Ing. Ján Vaňo (čl. 29 spisu), ale to, že táto lehota doposiaľ nebola skončená. Z tohto hľadiska bolo podľa názoru súdu možné podať žalobu o vylúčenie majetku zo súpisu vlastníckymi nehnuteľnosťami parc. č. a č. XXXX/X

v k. ú. I. resp. spoločenstvom. Pre rozhodovanie v danom incidenčnom konaní bolo tiež relevantné, že správca sám veci zo súpisu (doposiaľ) nevyradil a naďalej

ich považuje za súčasť majetkového portfólia úpadcu určeného k speňaženiu. Súd prvej inštancie mal za to, že nemôže odoprieť ochranu dotknutých práv žalobcov len z dôvodu, že konkurzný súd nesprávne doručil výzvu na podanie vylučovacej žaloby subjektu bez právnej subjektivity, ktorý však takto označil samotný úpadca ako subjekt, ktorý realizuje práva v súvislosti s dotknutými nehnuteľnosťami.

10. Súd prvej inštancie mal za to, že v posudzovanom prípade žalobcovia okrem listov vlastníctva, nepochybne aktuálne svedčiacich o zápise vlastníckeho práva žalobcov k predmetným nehnuteľnostiam, doložili tiež dedičské rozhodnutia, výpisy z PKN vložky, notársku zápisnicu, zápisnicu MNV, identifikáciu parciel, ktoré preukazujú, že sporné nehnuteľnosti im vždy patrili

a tieto neprešli do vlastníctva žiadneho JRD. Žalovaný správca spochybnil vlastnícke právo žalobcov odkazom na zákonnú úpravu (zákon č. 149/1993 Zb. a zákon č. 81/1994 Zb.), ako aj písomnosti a rozhodnutia v súvislosti s reštitučnými nárokmi (z ktorých je o. i. zrejmé, že nehnuteľnosti z PKN vl. č. 1 neboli a nie sú súčasťou spoločných pasienkov). Súd prvej inštancie konštatoval, že nakoľko údaj o vlastníkoch nehnuteľností je hodnoverný, ale nie záväzný (§ 70 ods. 1 v spojení s § 7 katastrálneho zákona), pričom však žalobcovia doloženými listami vlastníctva, podporenými listinami o nadobudnutí predmetných nehnuteľností do vlastníctva, dostatočne osvedčili svoju aktívnu vecnú legitimáciu v danom spore, teda že im svedčí hmotné právo k vylučovaným veciam zahrnutým do súpisu, došlo k presunu dôkazného bremena v spore na žalovaného vo vzťahu

k ním uplatnenej obrane.

11. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že vo vzťahu k prejudiciálnej otázke vlastníctva vylučovaných nehnuteľností z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný nepreukázal svoju obranu proti žalobe, založenú v podstate iba na tvrdení, že sporné nehnuteľnosti v dôsledku právnej úpravy (zákon č. X/1913 a zákon č. 81/49 Sb.) prešli na právneho predchodcu úpadcu.

Prechod vlastníctva na právneho predchodcu úpadcu (JRD Nitrianske Hrnčiarovce) mal podľa žalovaného nastať z dôvodu, že parc. č. XXXX/X . nie je les, ale lesný pozemok a parc. č. XXXX/X nie je les, ale pasienok, a teda sa podľa žalovaného na ne nevzťahuje režim zákonného čl. XIX/1898 a zákona č. 2/58 Sb.

12. Súd prvej inštancie poukázal na to, že Urbárske spoločenstvá „spravujúce“ spoločné lesné pozemky, boli zrušené zákonom č. 2/1958 Sb., pričom tieto spoločné lesné pozemky

boli odovzdané do obhospodarovania krajským správam lesov, alebo ak ich výmera nepresahovala 50 ha, mohli byť odovzdané do obhospodarovania aj družstvám. V prípade, že súčasťou lesa

boli aj pasienky, tieto boli odovzdané do obhospodarovania družstvu, alebo ak toto nebolo v obci zriadené, tak boli odovzdané do obhospodarovania užívateľom spoločných pasienkov

(§ 3 ods. 1 zákona č. 2/1958 Sb.). Subjekt, ktorému bol takto do obhospodarovania odovzdaný les alebo pasienok, ktorý bol súčasťou lesa, zákonodarca označoval pojmom „obhospodarovateľ“,

nie vlastník. Vlastnícke právo k obhospodarovateľským pozemkom ostalo zachované individuálnym vlastníkom, t. j. pôvodným členom urbárskych lesných spoločenstiev. Podľa § 9 zákona

č. 2/1958 Sb., odovzdanie spoločných lesov do obhospodarovania sa nedotýkalo dovtedajších vlastníckych pomerov spoločných lesov. Členovia zrušených útvarov ostali spoluvlastníkmi spoločných

lesov v pomere podľa svojich podielov. Ak sa veľkosť podielov jednotlivých členov nedala zistiť, platilo, že sú spoluvlastníkmi každý rovnakým dielom. Existencia pozemkových spoločenstiev bola obnovená

zákonom č. 181/1995 Z. z., pričom pozemkovým spoločenstvom podľa tohto zákona sa rozumelo aj lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali

právne predpisy o úprave právnych pomerov majetku bývalých urbáristov (urbárikov), a jeho členmi sa mohli a môžu stať len tie fyzické osoby

a právnické osoby, ktoré sú vlastníkami podielu na spoločnej nehnuteľnosti, takže za členov pozemkového spoločenstva sú považovaní všetci spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti, ktorých

podielové spoluvlastníctvo k spoločnej nehnuteľnosti bolo a je nedeliteľné.

13. Podľa súdu prvej inštancie patria obe parcely, ktorých vylúčenia zo súpisu sa žalobcovia domáhajú, do spoločnej nehnuteľnosti. V prípade parcely č. XXXX/X (pôvodne ako PKN vložka

č. 1 v k. ú. I.), táto je evidovaná ako lesné pozemky a po schválení ROEP bola zapísaná na LV č. XXXX. V prípade parcely č. XXXX/X (pôvodne ako PKN vložka č. 1

v k. ú. I.), táto je evidovaná na LV č. XXXX ako trvalé trávne porasty.

Z výpisu pozemkovej knihy je zrejmé, že na strane A je vlastníctvo vo vložke uvedené ako spoločný les bývalých urbáristov v celosti (čl. 45 spisu). Užívateľom predmetných parciel boli Štátne lesy

Topoľčany, čo vyplýva z identifikácie parciel a zo žiadosti o oznámenie podkladov pre zápis

v evidencii nehnuteľnosti (čl. 15-16 spisu). Z ďalších písomností v spise vyplýva, že predmetnú parcelu dlhodobo užívajú Lesy SR, š. p. (čl. 890-900). Súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade oboch

parciel sa jedná o les. Poukázal na zápisnicu MNV v Nitrianskych Hrnčiarovciach

zo dňa 13.6.1958, z ktorej vyplynulo, že zástupca odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady ONV v Nitre odovzdal Krajskej správe lesov v Nitre - lesnému závodu

v Nitrianskej Strede „spoločný les“ zrušeného útvaru bývalých urbárikov v Nitrianskych Hrnčiarovciach zapísaný v k. ú. I. parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X

(ako aj ďalšie parcely, ktoré však nie sú predmetom tohto sporu), pričom v prípade parcely č. XXXX/X je v zápisnici uvedené, že sa jedná o výmeru 316.861 ha, pričom podľa pozemnoknižného zápisu ide o

les a v skutočnosti je to les. V prípade parcely č. XXXX/X je v predmetnej zápisnici uvedené,

že parcela má výmeru 26.256 ha, pričom podľa pozemnoknižného zápisu ide o pasienok,

ale v skutočnosti je to les.

14. S ohľadom na vyššie uvedené konštatoval, že sa v oboch prípadoch jednalo o spoločný les, preto sa na uvedené parcely vzťahoval zákonný článok XIX/1898 o štátnom spravovaní obecných a niektorých

iných lesov a hôľ a prechod spoločných lesov len do obhospodarovania krajskej správy lesov. Na parc. č. XXXX/X a č. XXXX/X v k. ú. I. sa naopak nevzťahuje zákonný článok X/1913, a teda ani zákon č.

81/49 Sb., preto nedošlo ani k prechodu vlastníctva na právneho predchodcu úpadcu (JRD Nitrianske Hrnčiarovce). Poukázal tiež na to, že aj z ďalších listín predložených žalobcami vyplynulo, že parcely č. XXXX/X a č. XXXX/X predstavujú les a neboli súčasťou pasienkových spoločenstiev a tiež, že sa na ne nevzťahoval režim zákona č. 81/49 Sb.

15. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že pri oboch parcelách tak ide o nehnuteľnosti bývalých urbarialistov, na ktoré sa vzťahoval zákonný článok XIX/1898 a následne zákon č. 2/58 Sb., teda režim, kedy nehnuteľnosti boli len obhospodarované krajskou správou lesov, avšak vlastníctvo k nim neprešlo na žiaden subjekt, teda ani na štát, či JRD, a podľa právnej úpravy zákona č. 2/58 Sb. po zániku niekdajších (lesných) spoločenstiev ostalo vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti zachované v prospech jej jednotlivých vlastníkov (spoluvlastníkov).

16. Námietku žalobcu, že nie je podstatné, o aký druh pozemku sa jedná, ale že zákon č. 81/49 Sb. postihoval plošne pozemkové spoločenstvá, vyhodnotil súd prvej inštancie ako nepreukázanú. V tejto súvislosti poukázal súd prvej inštancie na rozhodnutie Okresného úradu v Nitre sp. zn. 780/93 R-U zo dňa 8.4.1997, v ktorom sa o. i. uvádza, že nehnuteľnosti vo vložke 1 neboli a nie sú súčasťou spoločných pasienkov (čl. 234 spisu).

17. Námietku žalovaného, že žalobcovia, resp. ich predchodcovia si mali uplatniť reštitučný nárok vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam, čo znemožňuje uplatnenie tohto nároku cez excindačnú žalobu, vyhodnotil súd ako nedôvodnú. Zopakoval, že v prípade oboch parciel sa jedná o nehnuteľnosti, ktoré historicky predstavujú les (spoločný les), preto sa na ne vzťahoval zákonný čl. XIX/1898 a v prípade ktorých došlo zákonom č. 2/1958 Sb. iba k obhospodarovaniu nehnuteľnosti krajskou lesnou správou so zachovaním vlastníctva jednotlivým podielovým spoluvlastníkom (urbárnikom). Vzhľadom k tomu, že vlastníctvo podľa súdu zostalo vlastníkom (žalobcom) zachované, nemali títo dôvod uplatňovať si nárok na dané parcely formou reštitúcie. Zároveň parcely, ktoré sú predmetom konania sp. zn. 10Cbi/1/2009, neboli predmetom reštitučného konania, na ktoré žalovaný poukazoval. Uzavrel, že parcely č. XXXX/X. a č. XXXX/X, ktorých vylúčenia z konkurznej podstaty sa žalobcovia domáhajú, nebolo možné uplatňovať formou reštitučných nárokov, a teda ich uplatnenia žalobou o vylúčenie z konkurznej podstaty úpadcu je možné.

Sporné nehnuteľnosti nikdy neprešli do vlastníctva štátu, tieto boli len v správe krajskej správy lesov a vlastníctvo k nim zostalo zachované. Je tak vylúčené, aby sa ich vydania domáhali vlastníci od štátu formou reštitučných nárokov. Žalovaný v konaní nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by spochybňoval vlastníctvo žalobcov, resp. by preukazoval, že silnejšie právo patrí úpadcovi. Zároveň nepreukázal ani tú skutočnosť, že by sa jednalo o nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo bolo potrebné uplatniť v reštitúcii. Nakoľko žalovaný nepreukázal, že predmetné nehnuteľnosti v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu tomuto patrili, ani že by v priebehu konkurzného konania úpadca tento majetok nadobudol, súd prvej inštancie výrokom II. dotknuté nehnuteľnosti vylúčil

zo súpisu majetku konkurznej podstaty.

18. Záverom uviedol, že žaloba bola podaná postupne viacerými spoluvlastníkmi, ktorí však neboli vyzvaní na jej podanie postupom podľa § 19 ZKV. Právoplatnosťou uznesenia

č. k. 10Cbi/1/2009 - 1013 vstúpil do konania tiež žalobca 37/ - spoločenstvo, ktoré je oprávnené konať pred súdom za všetkých podielových spoluvlastníkov. Nový zákon o pozemkových spoločenstvách umožnil spoločenstvu konať za vlastníkov, čím zákonodarcia reagoval na stav, kedy v prípade veľkého množstva spoluvlastníkov aplikačne vznikali neriešiteľné situácie, keď stranou sporu mali byť stovky spoluvlastníkov na to, aby sa dovolali súdnej ochrany. Takýto stav nielenže bránil spravodlivosti, ale sťažoval aj postup súdu, ktorý by musel konať so všetkými vlastníkami. Prijatím ustanovenia § 16 ods. 2 ZoPS však nastala situácia, že spoločenstvo podľa ZoPS zo zákona koná v súdnom konaní v mene a na účet vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, ktorí sú na základe

ich vlastníctva podielu k nehnuteľnosti členmi spoločenstva. V predmetnom konaní preto nastala situácia, že v časti si vlastníci uplatňovali svoj nárok jednotlivo (do dňa 9.2.2021) a od uvedeného dátumu ich nárok už legitímne uplatňuje žalobca 37/, ktorý zároveň uplatňuje práva všetkých podielových spoluvlastníkov z LV č. XXXX a LV č. XXXX v k. ú. I.a to aj s ohľadom na skutočnosť, že doposiaľ neuplynula prekluzívna lehota na podanie excindačnej žaloby.

19. O nároku na náhradu trov konania v prípade žalobcov 2/, 4/, 5/, 6a/, 7a/, 8a/, 9a/, 10aa/, 11/, 12a/, 13/, 14a/, 16/, 17/, 18/, 19aa/, 19ab/, 20a/, 21a/, 23/, 24/, 27/, 28/, 29a/, 30/, 31/, 32a/ - 32p/, 33a/, 34a/, 35/, 36aa/ a 37/ rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový

poriadok (ďalej aj „CSP“), a priznal im ako úspešným v konaní nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

20. Ohľadom nároku na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom 25/ a 26/ súd prvej inštancie rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP, keďže žalobcovia 25/ a 26/ žalobu zobrali späť z dôvodov na ich strane, nakoľko nie sú vlastníkami nehnuteľnosti, o vylúčenie ktorej v tomto spore ide. V tomto prípade žalobca 25/ a 26/ zobrali späť žalobu bez toho, aby sa jednalo o reakciu na správanie sa žalovaného. Preto procesne zavini zastavenie konania o žalobe podanej žalobcami 25/ a 26/, preto súd prvej inštancie priznal žalovanému voči žalobcom 25/ a 26/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.).

21. Na záver súd prvej inštancie podľa § 256 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalovanému voči žalobcom 3/, 15/ a 22/ nepriznal nárok na náhradu trov konania, keď v prípade konania o žalobe týchto žalobcov došlo k zastaveniu konania, ktoré nezavinil žalovaný, avšak neexistuje subjekt, ktorý by mohol byť na náhradu trov konania v tomto prípade zaviazaný, keď žalobcovia 3/ a 22/ zomreli ešte pred podaním žaloby a žalobca 15/ zomrel síce až po podaní žaloby, avšak počas konania stratil aktívnu legitimáciu a dedičské konanie bolo zastavené (výrok V.).

22. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie a to „proti všetkým jeho výrokom“ podal odvolanie žalovaný a zároveň odvolanie podali aj žalobca 25/ a 26/ proti výroku IV. napadnutého rozsudku.

23. Žalovaný odôvodnil podané odvolanie ustanovením § 365 ods. 1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a zároveň aj podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaný navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

24. Žalovaný bol názoru, že rozhodnutie súdu je predčasné. Uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z predpokladu, že sporné nehnuteľnosti nikdy netvorili pasienkové spoločenstvo podľa zákonného článku X z roku 1913, a z toho dôvodu nemohol nikdy nastať dôsledok uvedený v zákone č. 81/1949 Sb., teda že vlastníctvo prešlo na JRD v obci. Ďalej uviedol, že pre ustálenie, či nehnuteľný majetok ne/tvoril majetkový substrát pasienkového spoločenstva, bolo potrebné zaobstarat' zakladajúce listiny tohto spoločenstva, a to z dôvodu, že podľa zákonného čl. X/1913 povinnosť vytvorenia spoločenstva sa týkala spoluvlastníkov nedeliteľných spoločných pastvín vzniknúcich spôsobmi uvedenými v ustanovení § 1 daného zákonného článku.

V ďalšom poukázal odvolateľ na § 25 a § 26 zákonného článku X/1913, majúci za to, že pozemok parc. č. E 1488/5 vyhovoval ustanoveniu § 26 zákonného čl. X/1913, a je teda potrebné skúmať, či aj táto nehnuteľnosť tvorila substrát pasienkového spoločenstva, alebo nie.

25. Odvolanie podali aj žalobcovia 25/ a 26/ len voči výroku IV. rozsudku, ktorým súd priznal žalovanému voči nim nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Uviedli, že sú právnyimi nástupcami po V. G. zomr. XX.X.XXXX, ktorý v čase podania žaloby bol podielovým spoluvlastníkom predmetných parciel, preto v roku 2009 žalobcovia 25/ a 26/ ako do úvahy prichádzajúci dedičia po poručiteľovi podali žalobu dôvodne. S ohľadom na ukončenie dedičského konania po V. G., osvedčením o dedičstve č. k. 17D/180/2016 zo dňa 23.1.2018, ktorého predmetom boli aj podiely poručiteľa na dotknutých nehnuteľnostiach, tieto žalobcovia 25/ a 26/ nezdedili, dedičmi sa stali žalobcovia 27/ a 28/. S ohľadom na uvedené preto žalobcovia 25/ a 26/ zobrali žalobu späť, nakoľko podiely na parcelách v dedičskom konaní po ich právnom predchodcovi nezdedili. Záverom uviedli, že v čase podania žaloby podali žalobu dôvodne a boli aktívne legitimovaní na jej podanie, pričom s poukazom na výsledok dedičského konania, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 8.2.2018 však aktívnu legitimáciu na účasť v konaní na strane žalobcov stratili, preto zobrali následne žalobu späť. Odvolaciemu súdu navrhli, aby o náhrade trov konania v osobách žalobcov 25/ a 26/ rozhodol podľa § 257 CSP tak, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa nárok žalovaného na náhradu trov konania voči žalobcom 25/ a 26/ neprizná.

26. Žalobcovia 2/ až 37/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázali na § 153 ods. 2 CSP, ohľadom žalovaným uplatnených prostriedkov procesného útoku a obrany, ako aj na skutočnosť, že na pojednávaní 30.5.2024 boli poučení podľa § 154 CSP, pričom skutočností ním uvádzaných v odvolaní pred súdom prvej inštancie neprezentoval a ani nenavrhol doplniť dokazovanie.

V ďalšom uviedli, že je zrejmé, že výzva na podanie žaloby bola konkurzným súdom zaslaná nesprávneho subjektu, ktorý nebol vlastníkom dotknutých parciel, pričom sú toho názoru,

že predmetné parcely nemali byť zaradené do súpisu majetku konkurznej podstaty, nakoľko sa jednalo, a aj v súčasnosti sa jedná, o lesy. Odvolaciemu súdu navrhli, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštalácie ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

27. K odvolaniu žalobcov 25/ a 26/ sa vyjadril žalovaný, majúci za to, že v danom prípade nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 257 CSP.

28. Žalovaný v replike na vyjadrenie žalobcov 2/ až 37/ k jeho odvolaniu uviedol, že dôkazné bremeno v danom smere zaťažovalo žalobcov, ktorí tvrdili svoje vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam, pričom žalovaný v odvolaní tvrdil, že len zo zakladajúcich listín pasienkového spoločenstva je možné zistiť, aký bol jeho majetkový substrát, či dotknuté nehnuteľnosti boli alebo neboli jeho súčasťou a že sa v plnom rozsahu pridržia svojej argumentácie obsiahnutej v odvolaní.

29. V replike žalobcov 25/ a 26/ k vyjadreniu žalovaného k ich odvolaniu, títo uviedli, že oni nezavinili bezdôvodne zastavenie konania aj s poukazom na okolnosti, ktoré v čase podania žaloby viedli účastníkov k uplatneniu práv na súde. Na záver uviedli, že zotrvávajú na návrhu, aby súd o náhrade trov konania voči nim rozhodol podľa § 257 CSP.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací po zistení, že odvolania podali strany sporu (žalobcovia 25/ a 26/ a žalovaný), v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), včas (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP), proti rozsudku, proti ktorému zákon podanie tohto opravného prostriedku nevyklučuje (§ 355 ods. 1 CSP), prejednal podané odvolania v rozsahu a z dôvodov v nich uvedených (ktorými je odvolací súd podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný), bez nariadenia odvolacieho pojednávania, nakoľko nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP), a dospel k záveru, že podané odvolania nie sú dôvodné, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne rozhodnutie vo výrokoch II. a III. potvrdil.

31. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštalácie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

32. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

33. S poukazom na citované zákonné ustanovenia odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov oboch podaných odvolaní uvádza, že napadnutý rozsudok možno z hľadiska odôvodnenia považovať za koherentný so zákonnou úpravou správne aplikovanou

a interpretovanou súdom prvej inštalácie na zistený skutkový stav tak, ako vyplynul z dokazovania dostatočne vykonaného pre možnosť rozhodnutia vo veci samej. V napadnutom rozsudku pritom súd prvej inštalácie poskytol odpovede na všetky kľúčové otázky týkajúce sa prejednávanej veci, nastolené sporovými stranami v konaní, preto nebol priestor pre prijatie iného záveru v rámci odvolacieho konania, limitovaného rozsahom a dôvodmi odvolania podaného žalovaným

ako aj žalobcami 25/ a 26/, než ktoré vyústili do rozhodnutia o potvrdení napadnutého rozsudku súdu prvej inštalácie v napadnutých výrokoch ako vecne správneho rozhodnutia. Keďže sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré považuje za vecne správne, odkazuje na jeho dôvody uvedené súdom prvej inštalácie a len na zdôraznenie ich správnosti uvádza nasledovné.

K odvolaniu žalovaného vo vzťahu k výroku II. prvoinštančného rozhodnutia

34. K námietke žalovaného, že zo strany súdu prvej inštalácie bolo potrebné zaobstaráť zakladajúce listiny pasienkového spoločenstva ako jeho argument, že na danú sporovú vec sa mala zohľadniť úprava obsiahnutá v § 25 a § 26 zákonného článku X/1913, keďže pozemok

parc. č. S. vyhovoval § 26 zákonného čl. X/1913, a je teda potrebné skúmať, či aj táto nehnuteľnosť ne/tvorila substrát pasienkového spoločenstva, odvolací súd poukazuje v celosti na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštalácie.

35. Z dokazovania pred súdom prvej inštalácie, vykonaného listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, jednoznačne vyplynulo, že predmetné pozemky boli a aj doteraz sú lesným pozemkom - ako spoločný les, teda sa na uvedené parcely vzťahoval zákonný článok XIX/1898 o štátnom spravovaní obecných a

niektorých iných lesov a hôľ a prechod spoločných lesov nastal len do obhospodarovania krajskej správy lesov. Na parcely č. XXXX/X a č. XXXX/X . v k. ú. I. sa nevzťahuje zákonný článok X/1913, a teda ani zákon č. 81/49 Sb. Tieto parcely nikdy neprešli do vlastníctva právneho predchodcu žalovaného, pričom vlastnícke právo k pozemkom ostalo zachované individuálnym vlastníkom, t.j. pôvodným členom urbárskych lesných spoločenstiev. Námitka žalovaného nemôže viesť k jemu výhodnejšej procesnej situácii, keď nijako ňou neosvedčí „lepšie“ právo k pozemkom, ktoré neoprávnene zahrnul do konkurznej podstaty úpadcu, keď je zjavné, že právami k týmto pozemkom úpadca ani jeho predchodca nikdy nedisponovali.

36. Žalovaným namietaný odvolací dôvod, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods.1 písm. d) CSP) odvolací súd zo spisu nezistil, pričom odvolateľ na žiadnu konkrétnu vadu ani nepoukazoval. Tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

37. Odvolací súd má za to, že s ohľadom na tento žalovaným uvádzaný odvolací dôvod, preskúmaním napadnutého rozsudku, ani konania pred súdom prvej inštancie, ktoré mu predchádzalo, existenciu tohto tvrdeného odvolacieho dôvodu neidentifikoval.

38. Odvolací súd ďalej uvádza, že odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke, a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého súd zisťoval iné skutočnosti. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov

nie je v súlade s § 191 ods. CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP.

Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne.

Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

39. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

40. Ďalej najvyšší súd uvádza, že podľa § 153 ods. 1 CSP sú strany povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť najmä, ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu

(ods. 2). Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej (ods. 3).

41. Odvolací súd zároveň konštatuje, že sporové strany boli súdom prvej inštancie podľa § 154 CSP poučené, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (zápisnica z pojednávania

č. I. 1584). Zo zápisnice ďalej vyplýva, že súd vyzval sporové strany podľa § 182 CSP na zhrnutie svojich návrhov a vyjadrenie sa k dokazovaniu a právnej stránke veci, pričom ani jedna strana nenavrhol vykonať ďalšie dokazovanie. Je zrejmé, že sporové strany nemali iné návrhy na doplnenie dokazovania a ani v záverečnej reči nevyjadrili žiadne výhrady k predmetu, či spôsobu dokazovania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto dôvodnosť tohto odvolacieho dôvodu nezistil.

42. Odvolací súd konštatuje, že tvrdenia žalovaného, uvádzané v odvolaní na vykonanie dokazovania (zaobstaranie zakladajúcich listín spoločenstva či tangovaný nehnuteľný majetok ne/tvoril majetkový substrát pasienkového spoločenstva) ako aj poukaz na použitie § 25 a § 26 zákonného článku X/1913 na prejednávanej vec, sú oneskorené a neprípustné, nakoľko tieto tvrdenia a argumenty mohol žalovaný uviesť už skôr, avšak tak neučinil a prvýkrát ich uviedol

až v podanom odvolaní, t. j. po uplynutí koncentračnej lehoty (§ 149, § 153 ods. 2, 3, § 154 CSP). Ide o tzv. „novoty“, pre uplatnenie ktorých v odvolacom konaní neboli naplnené podmienky (§ 366 CSP) a žalovaný naplnenie týchto podmienok navyše ani netvrdil. V odvolaní prvýkrát predstreté argumenty sa netýkali procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie, preto odvolací súd na ne neprihliadol.

K odvolaniu žalovaného vo vzťahu k ostatným výrokom prvoinštančného rozhodnutia

43. Odvolací súd vo vzťahu k napadnutým ďalším výrokom uvádza, že v odvolaní žalovaného sa nenachádza právna ani skutková argumentácia odôvodňujúca podanie odvolania, ktoré má smerovať proti výroku I., III., IV. a V. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a ku týmto ani žalovaný konkrétne odvolacie dôvody ani neformuloval.

44. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti výroku I. a VI. napadnutého rozsudku

(zastavenie konania, priznanie náhrady trov konania žalovanému) odvolací súd odvolanie žalovaného odmietol s poukazom na § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobou, pretože týmito výrokmi nebolo rozhodnuté v neprospech žalovaného (§ 359 CSP).

45. Žalovaný neuviedol žiadne argumenty spôsobilé zmeniť, resp. spochybniť správnosť zistených skutkových záverov súdu prvej inštancie, preto vyhodnotil jeho odvolacie námietky ako nedôvodné s poukazom na to, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový a právny stav, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, pričom svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil.

Preto odvolací súd rozhodol o potvrdení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správneho rozhodnutia (§ 387 ods. 1 a 2 CSP vo výroku II., III. a V.) a odvolanie žalovaného proti výroku I. a IV. odmietol (§ 386 písm. b) CSP).

K odvolaniu žalobcov 25/ a 26/

46. Vo vzťahu k odvolaniu žalobcov 25/ a 26/ odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalovanému nemožno pričítať procesné zavinenie zastavenia konania voči žalobcovi 25/ a 26/.

47. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že ak žalobca vezme žalobu späť, zásadne platí, že zaviniť zastavenie konania, a preto sú žalobcovia 25/ a 26/ povinní nahradiť žalovanému jeho trovy. Pri rozhodovaní o trovách konania je tak právne významné len to, ktorá zo strán sporu zaviniť zastavenie konania, čiže dôvod, pre ktorý vzal žalobca žalobu späť.

48. Skutočnosť, či bola žaloba podaná pôvodne dôvodne, je pre rozhodnutie o trovách konania právne bezvýznamná. Posúdenie, či žaloba bola podaná (ne)dôvodne, je predmetom rozhodovania súdu vo veci samej, a nie je predmetom skúmania pri vydaní procesného rozhodnutia o zastavení konania. V danom prípade súd prvej inštancie dostatočne skúmal dôvody, pre ktoré žalobcovia 25/ a 26/ zobrali žalobu späť. Uvedený záver súdu bol dostatočne odôvodnený, v ktorom súd uviedol rozhodujúce argumenty,

ktoré ho viedli k predmetnému posúdeniu nároku na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie popísal základné zásady, ktorými sa riadi súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania, s dôrazom na zásadu zavinenia pri priznaní náhrady trov konania.

49. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že späťvzatie žaloby predstavuje jedno z dispozičných oprávnení žalobcu a je prejavom jeho autonómnej vôle, spôsobilým ovplyvňovať priebeh konania prebiehajúceho na základe ním podanej žaloby. Preto, ak žalobcovia 25/ a 26/ zobrali žalobu späť, zásadne platí, že zavinili zastavenie konania (bez toho, aby sa jednalo o reakciu na konanie žalovaného), a preto sú povinní nahradiť žalovanému jeho trovy (prirodzene, len v časti zodpovedajúcej ich podielu na celkovej sume trov konania).

50. Odvolací súd podporne poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/4/2010, v zmysle ktorého ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dost' dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie, medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (viď R 49/1993, tiež bod 15 nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 196/09). Žalovanému preto vznikol nárok na náhradu trov konania, ktorý mu súd prvej inštancie výrokom IV. napadnutého uznesenia priznal, v súlade s § 256 ods. 1 CSP.

51. Súčasne odvolací súd dáva do pozornosti, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že strana konania, ktorá v konaní uspela, má zásadne právo na to, aby sa jej hradili všetky trovy, ktoré vznikli vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodovaním o náhrade trov konania môže súd zasiahnuť aj do základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť „úspešnej“ strane konania náhradu trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním vynaložila. Pokiaľ by súd v tomto prípade nárok na náhradu trov konania žalovanému voči žalobcovi 25/ a 26/ nepriznal, odoprel by tejto strane ochranu označených práv zakotvených v ústavnom poriadku, ktorým je aj majetkové právo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a právo na právnu pomoc v zmysle čl. 37 ods. 2 Listiny, pretože náhrada trov súdneho konania tiež súvisí s majetkovým právom strany.

52. S poukazom na vyššie konštatované procesné zavinenie žalobcov 25/ a 26/ na zastavení konania a z dôvodu, že odvolací súd sa nestotožnil s ich argumentáciou uvedenou v podanom odvolaní, na základe ktorej by mal rozhodnúť o náhrade trov konania tak, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP) nárok žalovaného na náhradu trov konania voči žalobcom 25/ a 26/ neprizná, rozhodol tak, že tomuto návrhu nevyhovel. Aplikácia § 257 CSP je možná vo výnimočných prípadoch a je namieste skôr reštriktívny výklad, keďže ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), ako aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že žalobcovia 25/ a 26/ procesne zavinili zastavenie konania, v dôsledku čoho vecne správne rozhodol, ak žalovanému priznal voči žalobcom 25/ a 26/ nárok na náhradu trov konania.

53. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozhodol tak, že žalobcami 25/ a 26/ napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku IV. o nároku na náhradu trov konania ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

54. O náhrade trov tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie použijú aj na odvolacie konanie, v spojení s § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní (o odvolaní žalobcu 25/ a 26/) bol úspešný žalovaný, preto mu bola výrokom VI.

priznaná plná náhrada odvolacích trov voči žalobcom 25/ a 26/. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie, boli v plnej miere úspešní žalobcovia 2/, 4/, 5/, 6a/, 7a/, 8a/, 9a/, 10aa/, 11/, 12a/, 13/, 14a/, 16a/, 16b/ 17/, 18/, 19aa/, 19ab/, 20a/, 21a/, 23/, 24/, 27/, 28/, 29a/, 30/, 31/, 32a/ - 32p/, 33a/, 34a/, 35/, 36aa/, 37/, preto im výrokom III. ako úspešnej procesnej strane v rámci odvolacieho konania vznikol nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Vo vzťahu k výroku III. napadnutého rozhodnutia odvolací súd len uvádza, že vo vzťahu k žalobcom 3/, 15/ a 22/ o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodoval, keďže títo nemohli byť do rozhodovania zahrnutí vzhľadom na nedostatok ich právnej a procesnej subjektivity.

56. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací zároveň šetrením v súdnom spise zistil, že po vydaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie došlo k úmrtiu žalobkyne 16/ K. Q., rod. H., ktorá dňa XX.X.XXXX zomrela.

57. Dedičské konanie vedie notárka JUDr. Jarmila Kováčová so sídlom v Nitre, pod sp. zn. 9D/14/2025, Dnot/28/2025, ktorej Okresný súd Nitra vydal poverenie, ktorým notárku v súlade s us.t § 16 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“) a ust. § 161 CMP poveril ako súdneho komisára na vykonanie potrebných úkonov vo veci prejednávania dedičstva po poručiiteľke. Konajúcemu súdu oznámila, že poručiiteľka zomrela ako vdova a pred právoplatným ukončením veci sú pravdepodobnými dedičmi deti poručiiteľky 1/ Ing. W. rod. Q., nar. XX.X.XXXX., F., I. a 2/ Ing. K. rod. Q. nar. X.X.XXXX, W. Dedičské konanie doposiaľ nebolo právoplatne ukončené a dedičia zatiaľ neboli poučení podľa ustanovení § 463 - § 467 a § 469 a § 484 Občianskeho zákonníka.

58. Podľa § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

59. Podľa § 63 ods. 1 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve. (ods. 2) Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve. (ods. 3)

60. Podľa § 65 CSP, právny nástupca podľa § 63 a 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu (ods. 1). Procesné lehoty sa zánikom procesnej subjektivity prerušujú. (ods. 2) Právnomu nástupcovi podľa odseku 1 začne plynúť nová procesná lehota doručením uznesenia podľa § 63 alebo § 64. (ods. 3)

61. Smrť žalobkyne 16/ je objektívna právna skutočnosť, spôsobujúca zánik jej spôsobilosti mať práva a povinnosti (§ 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a tým aj stratu procesnej subjektivity (§ 61 CSP). Procesné nástupníctvo v zmysle § 63 CSP môže nastať aj v odvolacom konaní, pretože Civilný sporový poriadok aplikáciu uvedeného ustanovenia v tomto štádiu konania nevyklúčuje.

62. Odvolací súd preto predtým, ako mohol rozhodnúť o podanom odvolaní žalobcov 25/ a 26/ a odvolaní žalovaného, musel pristúpiť k aplikácii § 63 CSP.

63. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že v konaní o odvolaní žalobcov 25/ a 26/ a odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Cbi/2009-1593 zo dňa 30.5.2024 pokračuje na strane žalobkyne 16/ s jej právnymi nástupcami tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

64. Rozhodnutie bolo prijaté členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 SCP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).